

Omvend jer!

Herrens første prædiken lød således: »Omvend jer, thi Himmeriget er kommet nær« (Matt. 4,17).

Disse ord bør vi lægge nøje mærke til og give agt på. Det første, Herren siger, har grundlæggende betydning. Kaldet til omvendelse går fra først til sidst igennem hans forkyndelse. Ingen af os er endnu helt færdig med at omvende sig. Går omvendelsen i stå for os, da går livet i stå.

Det er ikke svært at forstå, at vi har omvendelse nødvendig, når vi har Ham for øje, der kalder os til omvendelse. Ethvert glimt af hans hellighed er samtidig en afsløring af vort behov for omvendelse.

Han, der kalder os til omvendelse, har ikke selv omvendelse nødvendig. Deri består en fundamental forskel imellem ham og os. Før han kaldte sine samtidige til omvendelse, havde han sagt to ting, der gav ham den uindskrænkede myndighed.

Først havde han sagt til *Johannes Døber*: »Lad det nu ske; thi således bør vi opfylde (fuldbyrde) al retfærdighed« (Matt. 3,15). Den, der fuldbyrder al retfærdighed og ikke har omvendelse nødvendig, har magt til at kalde til omvendelse.

Dernæst havde han sagt til *satan*: »Vig bort!« (Matt. 4,10) og afvist alle hans fristelser. Den, der således har bestået prøve i enhver fristelse og overvundet satan, har uindskrænket åndelig myndighed til at kalde os til omvendelse.

Lad os lytte til ham med hele vort hjertes og vor samvittigheds opmærksomhed!

Omvendelsens første trin

Da han sagde: »Omvend jer,« forklarede han ikke nærmere, hvad han mente dermed. Enhver oprigtig sjæl forstod straks, hvad han/hun skulle gøre. Thi det lys, der udgik fra Jesus, afslørede deres synd. Man skal ikke teoretisere eller spekulere, når Herren kalder til omvendelse, men straks vende sig fra sin synd, som man kender. »Omvend jer hver fra sin onde vej, gør gode gerninger« (Jerem. 35,15).

Herren sagde: »Omvend jer; thi Himmeriget er kommet nær.« Himmeriget er Guds herredømme. Det er klart, at Guds herredømme ikke tåler synd. Nu var Guds herredømme kommet nær, thi Jesus var kommet til dem. Derfor skulle de omvende sig, og derfor kunne de omvende sig.

Omvendelsens andet trin

Han kaldte på *Simon Peter* og *Andreas*, på *Jakob* og *Johannes* og sagde: »Kom og følg mig« (Matt. 4,18-22). De forlod

straks deres både og deres fader og fulgte ham. Hermed gav de afkald på selv at tilrettelægge deres tilværelse. Det er en del af omvendelsen for os alle. De skulle forlade deres daglige arbejde, der var deres kilde til indtægt og dagligt brød. Det skal alle ikke gøre, men enhver skal omvende sig fra at bestemme over sit liv og sin tilværelse. Det hænger også sammen med, at Himmeriget, Guds herredømme er kommet nær. Gud vil herske over hele vor tilværelse; derfor skal vi og kan vi omvende os *fra* vor egen bestemmelsesret *til* hans gode og fuldkomne vilje i stort og småt. Ethvert område i vort liv, som vi holder ham ude fra, binder os i synden. Selv de ømmeste familieband må underordnes under hans herredømme.

Det lyder som et hårdt ord, men det er en del af det saliggørende evangelium, thi hans vilje er kun god!

Omvendelsens følgende trin

Derefter holdt han *Bjergprædiken* (Matt. 5-7), hvori han åbenbarer vort svimlende behov for omvendelse.

Den svenske forkynder *N. P. Wetterlund* råder os til at læse *Bjergprædiken* med meget korte mellemrum. Her ser vi ind i, hvad Herren mener med omvendelse.

Når han siger: »Elsk jeres fjender, vel-sign dem, som forbander jer, gør godt imod dem, som hader jer, og bed for dem, som forfølger jer« (Matt. 5,44), da siger han noget, som intet menneske uden videre kan praktisere, slet ikke i den konkrete situation, hvor han bliver udsat for den menneskelige nederdrægtighed.

Når han siger: »Og hvis I kun hilser på jeres brødre, hvad særligt gør I så? Gør ikke hedningerne det samme? Så vær I da fuldkomne, som jeres himmelske Fader er fuldkommen« (kap. 5, 47-48), da har enhver af os en omvendelsesopgave, som overstiger hans kræfter – og dog dispenseres der ikke fra den!

Evangeliet

Nu gælder det om, at vi ikke forvanser evangeliet. *Bjergprædiken* slutter med en understregning af, at Herren mener, hvad han siger, og ønsker, at vi handler efter hans ord. Gør vi ikke det, er vi dårer, og vort hus falder sammen, når uvejret raser.

Det er altså dårskab, om vi opgiver at gøre, hvad han siger, og fortroster os til hans nåde. Da bliver nåden af os forvandlet til en godkendelse af ikke at handle efter hans ord. Men nåden godkender aldrig,

at vi synder.

Evangeliet er anderledes helligt og herligt. Vi kan aldrig udtømme det. Og *Bjergprædiken* er *evangeliet om Riget* (Matt. 4,23), altså om Guds herredømme.

Lige så lidt som vi kan slippe bort fra Gud, kan vi slippe bort fra *Bjergprædiken*. Lad os derfor opgive det. Lad os derimod omvende os til at høre den, som Gud vil, vi skal høre den. Da får vi yderligere omvendelse nødvendig. Da mærker vi Guds helligheds krav og tyngde, og det har vi brug for i vor tid, hvor Gud fremstilles som en kammerat. Da tynger den så tungt, som kun Guds hellige bud kan tynde. Og da gør den os fattige i ånden. Vi får ikke lov til at nedskrive Herrens fordringer; vi oplever *det virkelige forhold* imellem Gud og en synder – *det virkelige forhold* imellem Den Hellige og den besmittede – *det virkelige forhold* imellem Den Almægtige og den afmægtige – *det virkelige forhold* imellem Frelseren og mig.

Dette virkelige forhold har to sider, der indbyrdes strider imod hverandre efter vor opfattelse.

Den første side er, at der er en uendelig afstand imellem Ham, Den Hellige, og mig.

Den anden side er, at Han er så nær, så nær i sin uendelige barmhjertighed og nåde.

Den første side minder mig om min lidenhed, der skaber den uendelige afstand til ham. Den anden side understreger hans forunderlige nåde. Således er den fattige i ånden salig. Han er i sig selv langt, langt borte fra Gud, men hos ham er Himmeriget ikke blot kommet nær, men er blevet hans (Matt. 5,3). Hos ham er Guds nåde gennemvævet med erindringen om egen uværdighed, hvorved nåden aldrig bliver en selvfølge, men en kraft.

Paulus vort forbillede

Apostelen siger flere gange: »Bliv mine efterfølgere,« og det siger vi ja og tak til.

Hos ham finder vi nåden som en daglig kraft, fordi den aldrig blev en selvfølge. Den var altid gennemvævet af erindringen om hans fortabthed og synd: »Jeg, som har forfulgt Guds menighed« (1. Kor. 15,9). »Jeg, den allerringeste af alle hellige« (Efes. 3,8). »Jeg, den største af alle syndere« (1. Tim. 1,15).

Han var og forblev fattig i ånden; følgelig var Himmeriget altid hans!

Kristus var alt for ham, selv var han, som vi synger i den kendte sang, kun et intet, intet.

Derfor vandt Kristus skikkelse i ham, og vi ser på en vidunderlig evangelisk måde, at Bjergprædiken blev indskrevet i hans hjerte. Det skete ikke automatisk og

ikke uden kamp, thi også Paulus havde omvendelse nødvendig hele tiden, men jo ældre han blev, des mere kom han til at ligne sin Herre og Frelser.

Derfor kunne han skrive 1. Kor. 13.

Og derfor var hans glæde så dyb – glæden over Herren – glæden i Herren!

Profetens omvendelse

Vi forestiller os næppe, at profeten *Jeremias* trængte til at omvende sig, thi vi kan vanskeligt tænke os nogen mere helhjertet i sin tjeneste for Gud end han.

Vi viger måske også tilbage for den tanke, at vi trænger til omvendelse. Vi ser gerne, at andre omvender sig, men er blinde for vort eget behov for omvendelse.

Det er Jeremias, der har sørget for, at alle fik at vide, at selv han måtte omvende sig. Han dikterede sine ord til *Baruk* og sprang ikke beretningen om sin egen omvendelse over. Profeten har forstået, at ordet om hans omvendelse kunne vække andre Guds tjenere, så de også forstod, at de havde omvendelse nødvendig.

Hvad var det, profeten måtte omvende sig fra? Hans sind var oprevet, hans tanker arbejdede febrilsk, han kunne ikke få sin egen erfaring til at stemme med Guds løfte. Gud havde lovet ham at gøre ham »til en fast stad, til en jernstøtte og en kobbermur mod hele landet, Judas konger og fyrster, præsterne og almuen; de skal kæmpe imod dig, men ikke kunne magte dig; thi jeg er med dig for at frelse dig, lyder det fra HERREN« (kap. 1,18-19). Men han syntes ikke, Herren holdt sit løfte, thi vel blev Herrens ord ham til fryd og glæde, men folkets modstand imod ham var så stor, at han ikke syntes, han udrettede nogetsomhelst, og »hvorfor er min smerte evig, ulægeligt mit sår? Det vil ikke læges« – og så udbryder han disse ord, der vidner om en dyb fortvivlelse: »Du blev mig som en skuffende bæk, som vand, der sviger« (kap. 15, 18). Så langt ned kom han, at han talte således til Herren.

Derfor, så siger HERREN

Lykkeligvis tager Herren nu ordet for at hjælpe sin deprimerede profet. Han vil genoprette ham.

Herren taler ikke som en menneskelig sjælesørger, han siger ikke: »Jeg forstår godt, at du er langt nede – nu skal jeg forklare dig, hvad jeg mente med mine løfter – nu må vi se at få trådene reddet ud.«

Herrens ord til sin nødstedte ven er en bedre hjælp: »Derfor, så siger HERREN: Omvender du dig, så vil jeg omvende dig, så du står for mit åsyn« (kap. 15,19).

Hvad skulle Jeremias omvende sig

fra? Fra alle sine tanker, thi de havde åbnet for mørket. Hans grublen frem og tilbage havde ført ham ud i vantro. Han kunne ikke forstå Gud – men hvem har sagt, at et menneske altid skal kunne forstå Gud?

Han måtte væk fra tankernes jerngreb, og det kunne kun ske, hvis han ville omvende sig fra dem. Alle hans tanker og overvejelser ville aldrig føre til noget befriende resultat. Alle hans *hvorfor* ville aldrig få noget svar ad den vej. Spekulationer fører aldrig til tro og lydighed.

Den erfaring har mange gjort. Når et menneske synes, at Gud glemmer ham i nøden, kan kun troen bære ham igennem. Tankerne, analyserne, argumenterne for og imod bringer aldrig lys, kun øget mørke.

Idet Jeremias vender sig fra vantroen og mørket, griber Gud ham og fører omvendelsen igennem til et vidunderligt resultat: »du står for mit åsyn!«

Disse ord rummer den fulde befrielse. Først dette, at profeten *står*. Han var sunket ned i mismodets og forsagthedens sump – nu står han! Dernæst dette, at han *står for Guds åsyn*. Det er den højeste stilling, Gud kan skænke noget menneske her i tiden.

Den, der står for Guds åsyn, er i evangelisk betydning »fuldkommen«, thi han skjuler intet for Gud. Han er i Lyset, ligesom Gud er Lys. Han får lov til at skue lys i Guds lys. Han står under Guds fulde velsignelse, og Gud lægger sit navn på ham. Han er fuldkommen fri, thi nu står han ikke længer for menneskenes åsyn.

Han er løst fra sine egne argumenter, sin egen tanke- og erfaringsverden. Nu hersker troen på Gud og den alene. Det er ikke givet, at hans forhold bliver forandret (det blev de ikke for Jeremias' vedkommende), men dog er alt forandret, thi han står for Guds åsyn, og det forandrer alt, også når intet tilsyneladende forandres til det bedre!

Det ædle contra det uædle

Herren fortsætter: »Giver du det ædle, ej det uædle, vækst, skal du være som min mund.«

Jeremias havde givet det uædle vækst, d.v.s. det, der ikke har sit udspring i Gud.

Overvældet af al sin kvide havde han åbnet for det naturlige menneskes tanker, og de er uædle, thi de strider imod Guds.

Nu havde han omvendt sig fra dem, og Gud havde omvendt ham til at stå for sit åsyn. Derfor kunne han give det ædle, d.v.s. alt det, der kommer ovenfra, vækst.

Det var hans hovedopgave, ligesom det er vor, hvis vi står for Herrens åsyn.

Det, der er ædelt i Guds øjne, ser ofte tåbeligt ud i menneskers. Guds tanker og veje er så højt over vore, at de ofte forekommer os urimelige, upraktiske, uigen-nemførlige og uantagelige.

Kun den, der står for Guds åsyn og ikke for menneskers, kan vælge det ædle og blive ved dermed, og det er på en gang hans forret og hans forpligtelse.

Han vil ikke blive godkendt af menneskene. Han vil ofte stå i nådens og ansvars ensomhed, men han vil stå med Gud.

Hans tider vil ikke stemme med menneskenes, thi de vil have hurtige resultater, men han vil give det ædle tid til *vækst*, d.v.s. til udvikling i overensstemmelse med ædelhedens egne love.

Giver han det ædle, ej det uædle, vækst, da »skal du være som min mund« – da hører han, hvad Gud siger – da kender han Guds tanker – da fatter han Guds veje – da taler han, hvad Gud vil have sagt.

Er det stort at stå for Guds åsyn, da er det ikke mindre stort at være som hans mund.

De skal vende om til dig, du ikke til dem

Det ord, som udgår af Guds mund, udgår også af hans mund, der står for Guds åsyn. Det er et ord af evighed. Vel bliver det modsagt, men det bliver aldrig tilintetgjort. Og vel bliver det upåagtet, overhørt og foragtet, men det er dog sejrrikt. Gud siger, at »de skal vende om til dig, du ikke til dem« (vers 19), og det står fast! Jeremias måtte imidlertid blive stående for Guds åsyn for at forstå dette således, som Gud forstår det. De vendte nemlig ikke om til Jeremias, medens han vandrede her på jorden. Og dog står Gud ved sit ord. Dagen kommer, da alle skal indse, at Jeremias var Guds mund, og alle skal give ham ret.

Gud sagde også: »Jeg gør dig for dette folk til en kobbermur, ingen kan storme; de skal kæmpe imod dig, men ikke få overhånd over dig, thi jeg er med dig for at frelse og redde dig, lyder det fra HERREN. Jeg redder dig af ondes vold og frier dig af voldsmænds hånd« (kap. 15,20-21). Dette havde Gud allerede sagt, da han kaldte den unge Jeremias til sin profet (kap. 1, 18-19). Men Jeremias havde tabt disse ord, fordi han ikke syntes, Gud indfrie dem. Var Jeremias forblevet i sin vantro, havde han mistet sit kald! Gud hjalp ham til den omvendelse, vi gang på gang har nødig, når Guds ord ikke synes

at stemme med vor erfaring, og vi fristes til at forarges på Gud. Gud hjalp ham tilbage til sit kald, men han ændrede ikke hans ydre forhold. Jeremias blev snarere givet i sine fjenders vold end friet fra dem; til sidst blev han mod sin vilje slæbt ned til Ægypten. Men han blev stående for Guds åsyn og forstod i hans lys, at Gud frelste, reddede og friede ham, også når han lod mennesker få magten over ham, thi Gud frelste, reddede og friede ham fra at være utro; derfor sejrede Jeremias over alle sine fjender og modstandere. Han fuldførte sit løb og var tro indtil døden.

Der er en, der er langt større end Jeremias. Ham frelste, reddede og friede Gud ikke fra at blive givet i menneskenes magt, så de gjorde med ham, hvad de vilde. Men han var lydig, lydig indtil døden på et kors. Derfor sejrede han og fuldbragte Guds frelsesværk.

Jeremias omvendte sig fra sin opfattelse af, hvorledes tilværelsen må forme sig, når man er Guds tjener, og Gud omvendte ham til at stå for sit åsyn. Der så han i Guds lys, at Guds frelse ikke skal fortolkes, så den stemmer med menneskets ønsker. Guds frelse svarer til Gud selv, og han er af evighed.

Menighedens omvendelse

Der er få steder, der er så farligt for en kristen at være, som i en menighed. I verden ved han, at han er omgivet af mennesker, der ikke kender Gud; her er han ikke i tvivl om de faktiske forhold. Han bliver muligvis hånet, bespottet og forfulgt for sit vidnesbyrds skyld, men det er ikke andet, end hvad enhver kristen kan vente sig af denne verden.

I menigheden tror enhver kristen (især hvis han er ung og uerfaren), at her er fred og ingen fare for mit åndelige liv. Og så kan menigheden være det sted, hvor hans liv med Herren udsættes for den allerstørste fare. Her kan en kristen måske hurtigere gå til grunde end i verden, hvor han altid vil være på vagt.

Israels folk var Guds menighed i den gamle pagts tid. Dem havde Gud skænket loven, gudstjenesteordningen, templet, højtiderne og meget andet vidunderligt, og dog gik de allerfleste israelitter åndeligt til grunde midt i menigheden.

Menigheden i den nye pagts tid er endnu mere begunstiget, thi den kender Guds frelse i Kristus Jesus og har modtaget hele Guds åbenbaring i Den hellige Skrift. Hvordan kan den da være et farligt sted?

Det burde den ikke være, men den bliver det meget hurtigt. Paulus' breve vidner om, at der lige fra begyndelsen foregik en kamp imellem kød og Ånd i de forsamlinger, han var den åndelige fader til, og brevene i Johs. Åbenbaring kap. 2 og 3 viser os, at det for de fleste menigheder hurtigt gik åndeligt ned ad bakke, uden at de selv var opmærksomme på det eller led under det.

Derfor lyder kaldet til omvendelse med uhyre skarphed til menighederne, og det må vi lytte til, thi dommen begynder altid med Guds hus.

Menigheden i Efesus

Den havde i sin tid modtaget Paulus' vidunderlige brev, men nu var han ikke mere iblandt dem; der var gået 30-40 år, en kort tid – hvordan stod det åndeligt til iblandt dem?

Tænk, de står i fare for, at Gud kommer over dem og flytter lystestagen fra dens plads (Åbenb. 2,5). Menigheden var nemlig faldet fra sin plads, men den vidste det ikke. Den var aktiv og havde vist modstandskraft i trængsler, men den havde svigtet sin første kærlighed.

At svigte sin elskede – uden selv at lide under det – det vidner om et afstumpet liv. At bedrøve sin elskede uden selv at bedrøves – hvor tragisk!

En sådan grundskade i det åndelige liv kan ikke afhjælpes ved nogle forbedringer af virksomheden hist og her – det nytter ikke at samle sig om aktiviteten – menigheden har jo syndet og befinder sig i synd – dens synd er, at den bedrøver den elskede – bedrøver Helligånden, derfor må den omvende sig, thi synd kommer man kun ud af gennem syndsbeholdelse og omvendelse.

Vi ved fra Israels historie, at det var sjældent, hele menigheden omvendte sig. I kirkehistorien er det også sjældent, at en menighed (kirke) har omvendt sig. Man fortsætter hellere virksomheden end at gøre bod, bekende sin synd og vende sig fra den.

Det er, som om Gud går ud fra, at sådan er det. I hvert fald siger han: »Den, som har øre, han høre, hvad Ånden siger til menighederne! Den, som sejrer, ham vil jeg give at spise af livets træ, som er i Guds paradis!« Gud henvender sig til hver enkelt. Der er som regel i enhver menighed nogle, Gud kan få i tale. De frygter Ham og bæver for hans ord. De omvender

sig og vil tilbage til den første kærlighed.

Menigheden i Pergamum

Den var ikke sunket så dybt som menigheden i Efesus; Herren havde kun lidt at indvende imod den.

Den havde iblandt sig nogle, som ville lede forsamlingen ned ad bakke, om de fik lov til at forblive iblandt dem. De lagde snarer for menighedens medlemmer. De førte en lære, som svækkede troskaben imod Herren.

Medens Efeser-menigheden havde svigtet sin kærlighed til Herren, var menigheden i Pergamum gået for vidt i, hvad den forstod ved broderkærlighed, og så kom den til at »fuske i den menneskelige medlidenheds kortsynede opfindsomhed« (for at citere *Kierkegaard*) og tolererede nogle mennesker, som den burde have vist porten, fordi de bragte en farlig ånd med sig ind i forsamlingen. Menigheden burde have lyttet til Gud i hans strengthed og vrede mod enhver form for falskhed og forførelse.

Derfor lyder det også til denne gode forsamling: »Omvend dig! Ellers kommer jeg snart over dig (thi du er medskyldig), og jeg vil kæmpe imod dem med min munds sværd« (kap. 2,16).

Gud synes ikke at tåle den ringeste nivellering (udjævning og forringelse) af den åndelige standard i nogen forsamling. Enhver nivellerings tjener er i den ondes tjeneste. Mon vi er opmærksomme herpå – og mon vi bæver?

Menigheden i Tyatira

Den husede iblandt sig en profetinde (såkaldt!), der optrådte som lærer; hun var i åndelig familie med dem i Pergamum, der lagde snarer for Guds børn for at få dem til at bedrive utugt (2,14 og 20). Nu for-

står vi, hvorfor Gud advarer så stærkt imod en tolerance, der ikke er styret af Ham, thi her i Tyatira havde denne alt for vidtgående tolerance ført til de sørgeligste resultater: der var adskillige af Guds børn, der var ledet ud i utugt.

Hvad der i Pergamum var en fare, var her blevet virkelighed. Det ser ud til, at menigheden åndeligt var delt. Profetinden havde fået sine tilhængere, men Herren havde også en skare, »der ikke har denne lære« (kap. 2,24).

Det er i en vis forstand sørgeligt, når en menighed bliver delt, men det kan være nødvendigt. Her er der vel først og fremmest tale om en åndelig deling. Gud siger ikke til dem, der var forblevet tro imod ham, og som havde udskilt sig fra den falske profetinde (Jesabel), at de skal omvende sig, men han truer alle hendes tilhængere med tilintetgørelse, hvis de ikke omvender sig fra hendes gerninger.

Det er vanskeligt at se helt klart, om der er tale om utugt i egentlig forstand, eller om det drejer sig om åndelig utugt, altså frafald fra Gud i hjertet, uden at det er kommet til udtryk i nogen ydre gerning.

Men i alle fald »ransager Gud nyrer og hjerter« (kap. 2,23) og tolererer aldrig en udvikling, der lidt efter lidt leder bort fra den oprigtige troskab imod ham og lukker op for denne verdens ånd og indstilling.

Menigheden i Sardes

Den var sunket dybt – så dybt, at Gud kalder den for død (kap. 3,1). At have ord for at leve og dog være død i Guds øjne – kan noget være forfærdeligere?

Her lyder Guds kald til omvendelse i de klareste ord: »Bliv vågen – kom i hu, hvordan du tog imod Ordet og hørte det; hold fast ved det, og omvend dig – hvis du ikke vågner op, vil jeg komme som en tyv!«

Menigheden er for størstepartens vedkommende i åndelig livsfare, men kun de, der ikke er i livsfare, de få, der ikke har besmittet deres klæder, ved det. Sådan er det altid. Flertallet har altid uret. Det vidner både Skriften og erfaringen om.

Menigheden savnede ikke aktivitet (det gør en åndelig falden forsamling næ-

sten aldrig), men »jeg har ikke fundet dine gerninger fyldestgørende i min Guds øjne« (kap. 3,2). Andre fandt menighedens virksomhed fyldestgørende, ligesom hovedparten af medlemmerne var tilfredse, men Gud var utilfreds.

Mon menigheden omvendte sig? Jeg er tilbøjelig til at tvivle derpå.

Dette »i Guds øjne« tager vi som oftest let på. Jeg har tidligere citeret *Karl Barths* berømte udtalelse om, at »vi snupper Guds billigelse af vor foretagsomhed som den selvfølgeligste sag af verden,« thi at Gud ikke skulle være tilfreds med vort virke er en tanke, vi kun flygtigt beskæftiger os med.

Vi åbner for denne verdens visdom, thi den er kun dårskab »i Guds øjne«, ikke i vore (1. Kor. 3,19)!!

Og så kommer vi til at ligne menigheden i Sardes, og det bliver svært for os at forstå, at vi kun har et behov: *omvendelse!*

Menigheden i Laodikea

Også den var sunket meget dybt. Den var hverken kold eller varm, men lunken. Men i sin lunkenhed vidnede den »frimodigt« om, at den var åndelig rig.

Denne menighed minder mig om fari-særen, der trådte frem og bad ved sig selv: »Gud! jeg takker dig, fordi jeg ikke er som de andre mennesker – jeg faster to gange om ugen – Jeg giver tiende af hele min indtægt« (Luk. 19,11-12). Man kan næsten høre laodikenserne takke Gud for alt det, han har givet dem – takke ham, at han har givet dem sin rigdom, så de ikke trænger til noget: »Vi har jo alt i Kristus!«

Ja, det kan siges under henvisning til Guds klare ord – og dog være løgn!

Hvis det siges, uden at det kan høres, at menigheden kender sin egen fattigdom i ånden, da er det løgn.

Hvis det siges, uden at man mærker, at menigheden jager fremad imod målet i inderlig længsel efter at kende Herren bedre, da er det løgn.

Da er menigheden tilfreds ligesom fari-særen, og da er den i ubeskrivelig fare – uden at den aner det!

Ak, hvor denne fare er stor i evangeli-

ske kredse!

Her hjælper programmer, aktivitet, nye forslag og alt det, vor tids kristne er så opfindsomme på, intet, thi menighedens behov ligger et helt andet sted – behovet er nemlig, hvad enten menigheden vil erkende det eller ej: *omvendelse!* »Vær derfor nidkær og omvend dig« (kap. 3-19).

Menighederne i Smyrna og Filadelfia

Der er lykkeligvis to menigheder, Herren intet har at udsætte på. Nivelleringen var ikke lykkedes hos dem.

Men selv der henvender Herren sig i ental til hver enkelt, thi også i menigheder, han intet har at bebrejde, gælder det for hver enkelt om at bevare sit personlige forhold til Herren uskadt dag for dag: »Den, som har øre, han høre, hvad Ånden siger til menighederne!« De må ikke overhøre, hvad der bliver sagt til de andre menigheder, thi ganske vist står de og deres menighed nu – men den, som står, se til, at han ikke falder! Nivelleringen venter uden for deres dør på at komme ind. Lad enhver findes tro imod Herren, så det ikke sker!

»Den, som sejrer, han vil jeg give...« Også i en menighed uden dadel kan sejren glide den enkelte af hænde. Enhver se derfor til, at det ikke sker!

Omvendelsen

Omvendelse er altid noget mere end en reparation af småfejl her og der i menigheden. Omvendelse er et brud med det, der i *Guds øjne* ikke består.

Det er sværere for Guds børn at erkende deres pligt til omvendelse end for verdens børn. Derfor går omvendelsen så ofte i stå netop i menighederne – og så bliver de et endnu farligere sted for Guds børn.

Denne udvikling i nedadgående retning standses næsten aldrig så radikalt, som Gud fordrer.

Så begynder Gud et andet sted. Han går aldrig med til nivelleringen.